

Tanıtım - Değerlendirme

Reviews

Kataloglama için kurallar/ Haz. Necmeddin Sefercioğlu. Ankara : Milli Kütüphane, 2003. 147 s. ISBN 975-17-3088-0, 5.000.000 TL.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin bilim, kültür ve iletişimde istenilen düzeyde yükseltilmesinde temel unsur, "milleti aydınlatmaya yönelik bilimsel tabanlı eserler üretilerek, kişi ve kuruluşlarca benimsenip uygulanması olmalıdır" diye düşünüyorum.

Bu gibi yayınların, akademik çevreden iş ve üretim alanlarına kaynaklık ederek standart iş ve üretimi yönlendirmesi, ülkemizin bilimsel araştırma ve geliştirme hizmetlerine özendirilmesiyle sonuçlanabilir. "Kataloglama İçin Kurallar" adlı eserin, milli ve milletlerarası standartlarda bibliyografik erişim uçları sağlaması, akademik ömrünü kataloglama ve sınıflama çalışmalarına harcayan hocamız Sayın Necmeddin Sefercioğlu'nun biz genç nesillere büyük bir armağanıdır.

Uluslar arası kataloglama standartlarından yola çıkarak hazırlanan eserin içeriği, yine hocamıza ait olan "Özleştirilmiş Kataloglama Kuralları AACR2"ye göre nitelenecek materyallerin özelliklerini, bir çok açıdan yeni standart kurallar ilave ederek örneklendirilmiştir. Katalogcular için yetkin bir el kitabı olan eser üç kesimden oluşmaktadır.

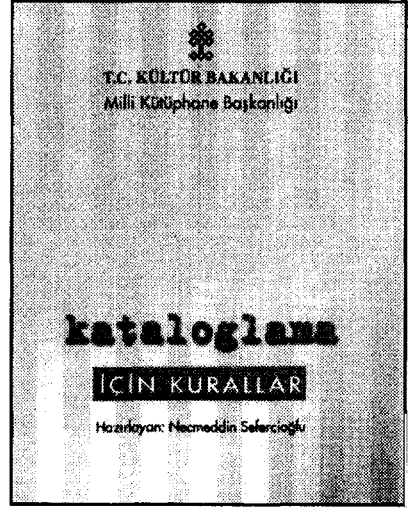
I.Kesim: Niteleme Kuralları

I.Kesim: Niteleme Kuralları

1. Bölüm: Özleştirilmiş niteleme kuralları

II.Kesim: Erişim Uçları, Başlıklar ve Tekbiçim Eseradları İçin Kurallar

2. Bölüm: Erişim uçlarının seçilmesi
3. Bölüm: Gerçek kişilere ilişkin başlıklar
4. Bölüm: Tüzel kişilere ilişkin başlıklar
5. Bölüm: Yer adı başlıkları için kurallar

6. Bölüm: Tekbiçim eseradları için kurallar
III.Kesim: Konu Başlıkları ve Yöneltilmeler İçin Kurallar

7. Bölüm: Konu başlıkları için kurallar

8. Bölüm: Yöneltilmeler

Eserin “Genel Giriş” bölümünde SEFERCİOĞLU hocamızın niteleme ve erişim için uygulamalar hakkındaki şu tespitine dikkatinizi çekmek isterim: “*kataloglama kuralları, kütüphanelerin ve öteki bilgilendirme kurumlarının kataloglama işlem ve uygulamalarında birlik ve standart sağlamak amacıyla belirlenmiş ve yürürlüğe konmuş meslek yasalarıdır. Yasaların temel özelliği ise, getirdikleri hükümlerin (yani, kuralların) bozulmadan, budanmadan uygulanmasıdır. Uygulayıcılar yasa hükümlerini kendilerine göre değiştirir, onları ön görüldüğünden değişik yorumlar, bir bölümünü uygularken öteki bölümünü uygulamazlarsa, hem uygulama anarşisi doğar hem de uygulamadaki birlik ortadan kalkar.*

[...] *Yani, aynen uygulanmalıdır...*”

Hocamızın bu tespiti, kütüphanecilik, arşivcilik ve dokümantalistlik, yeni adıyla Bilgi ve Belge Yönetimi mesleğinin hala bazı kesimlerce ülkemizde bilimsel boyutuyla hak ettiği konumda algılanmadığının da bir ispatı olsa gerek.

Asuman AKDEMİR
Milli Kütüphane Başkanlığı
Kütüphaneci
asuman@mkutup.gov.tr

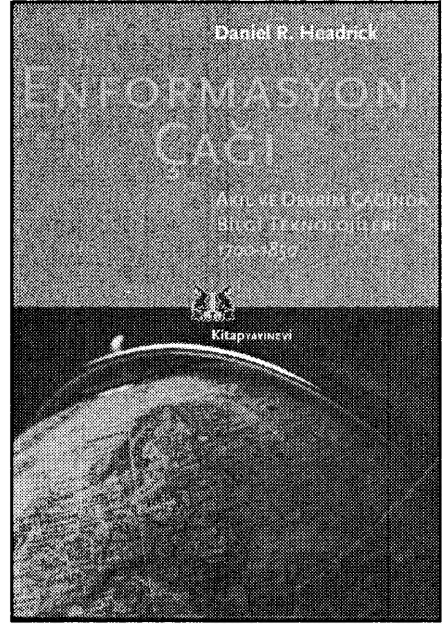
Headrick, Daniel R. *Enformasyon Çağı: Akıl ve Devrim Çağında Bilgi Teknolojileri 1700-1850*. çev. Zülal Kılıç. İstanbul: Kitap Yayınevi, 2002. 285 s. ISBN: 975-8704-06-0

Kitap 'Enformasyon ve Tarihi', 'Enformasyonun Düzenlenmesi', 'Enformasyonun Dönüştürülmesi', 'Enformasyonun Sergilenmesi', 'Enformasyonun Saklanması', 'Enformasyonun İletimi' ve 'Enformasyon Çağları' adlı bölümlerden oluşmaktadır. Bu bölümlerde enformasyonun kullanılabilir hale gelmesi için kodlanması ve sistematik biçimde düzenlenmesinin gerekliliği, tarih boyunca enformasyonun kodlanarak veya sistematik hale getirilerek bilimlerin oluşmasında nasıl rol aldığı, sözlük ve ansiklopedilerin enformasyonu saklamadaki serüveni, tüm sayılanların birer enformasyon sistemi olduğu, posta ve telgraf hizmetlerinden çevrim içi ağlara geçiş anlatılıyor.

Bir toplumbilimci ve tarih profesörü olan Daniel R. Headrick, enformasyon sistemleri ya da bilgi teknolojilerinin tarihsel gelişimini okuması oldukça keyifli bir yapıt olarak okuyuculara sunuyor. Kütüphane biliminin disiplinlerarası bir bilim olduğunu kanıtlanırcasına, kitapta, sınıflandırmanın, botanikçi Linnaeus'tan bugüne enformasyon sistemlerinin kökenini nasıl oluşturduğu ayrıntısıyla ele alınıyor. Yazar, enformasyon sistemlerini bu denli ayrıntılarıyla ve eskilere uzanarak vererek, günlük hayata etkisini çokça duymaya başladığımız, 2000'li yıllarla özdeşleştirdiğimiz enformasyon çağının ya da diğer bilinen adıyla bilgi çağının 1700'lere uzanan öyküsünü gözler önüne sermektedir.

Tarihte her zaman enformasyona ihtiyaç duyulmuş ve farklı biçimlerde kullanılmıştır. Ancak daha kolay ulaşılabilir, anlaşılabilir ve uygulanabilir olması için kullanılan sistemler zaman içerisinde değişmiştir. Kitapta, bugün dünyada eskisinden daha çok enformasyon olduğu sanısı, geliştirilen enformasyon sistemleri sayesinde ulaşılabilen enformasyon miktarının çoğalması ile açıklanırken, bir enformasyon çağından değil de enformasyon devriminden söz edilebileceğini ortaya koyuyor. Headrick ayrıca, tarihte bugüne dek gelişen sanayi toplumu, endüstri toplumu ve günümüzde enformasyon toplumu gibi sosyal değişimlerin enformasyon devrimlerinin bir sonucu olduğunu savunuyor.

"Çağımız, tarihin ilk enformasyon çağı değil" diyen yazarımız, geçmişten günümüze enformasyon sistemlerinin her zaman var olduğunu söylerken, bunların

teknoloji ile birlikte Őekil deęiŐtirmiŐ olmasını, ‘eski Őarabın yeni ŐiŐelendirme biŐimleri’ olarak yorumluyor.

İlkay Gurbuz
KoŐ Üniversitesi Kütüphanesi
igurbuz@ku.edu.tr

Akan, Tarık. Anne Kafamda Bit Var : Anılar. İstanbul : Can Yayınları, 2002. 198 s., ISBN 975-07-0156-9

Türk sinemasının usta sanatçısı Tarık Akan, “Anne Kafamda Bit Var : Anılar” adlı yapıtıyla aynı zamanda usta bir yazar olduğunu da gösteriyor bize. Yapıt, Tarık Akan’ın Almanya’da yaptığı bir konuşmasının Tercüman gazetesi tarafından çarpıtılıp, yalan haber olarak Türkiye’ye aktarılması ardından yaşananları yansıtıyor. Bu yalan haberin nelere mal olduğunu, olayın tanığı ve sanığı olarak Tarık Akan’ın içten, nesnel, duyarlı, akıcı anlatımıyla yeniden yaşıyoruz. Yapıt, 12 Eylül 1980 darbesinin insan onurunu nasıl ayaklar altına aldığını sıcacık bir anlatımla yansıtıyor bize.

Tarık Akan’ın anıları, o dönemi yaşayan herkesin duygularından, dahası, baskı rejimlerinin kaçınılmaz sonuçlarından birini ortaya koyuyor: “Kitaplardan korkmak.”

Yüzyıllarca, büyük bir çoğunluğun anlamını bilmeden seslendirdiği Kuran’dan başka kitaba sıcak bakmadığı kalıt üstünde oturuyoruz. Eski Türkçe yanında, Arapça’yı bilmese de saygı gereği, özel ve özenli kılıfı içinde duvara asılan Kuran dışında; Hıristiyanlık ortaçağı gibi, İslamlık ortaçağı da kitaba sıcak bakmamış bir toplumun devamıyız. Batı demokrasilerinin baskıcı rejimlere (faşizan, komünist, dinsel) dönüştüğü dönemlerin hemen hepsinde, kendi düşüncelerini desteklemeyen kitaba karşı düşmanca tutum ve tavır her zaman varolmuştur. Bu “yasak kitapların” korkulu bir düşe dönüşmesini Tarık Akan’ın kitabında da görüyoruz. Akan, Almanya’da yaptığı konuşmadan dolayı Türkiye’de başına gelebilecek olası kaygıları, evindeki yasaklanmış kitaplarla özleştirir: “Kitaplığımdeki yasaklanmış kitaplar” (s.14), “Evdeki yasak kitaplar” (s.22), “Kitaplığın yarısı boşalmıştı. Bunu görünce büyük rahatlık duydum” (s.23). Selimiye Kışlası’na getirildiğinde ilk gördüğü odalardan birisinin durumunu şu sözlerle belirler: “İçerisi kitap doluydu; yerlere atılmış binlerce kitap...Yerdeki kitapları inceledim, hepsi yasak, sol içerikli tanidik kitapları”(s. 97).

Evindeki kitaplığın yarısının boşalmış olmasına sevinen Tarık Akan, salıverildikten sonra ağabeyinin kitapları iki arkadaşıyla, füyelerle birlikte hepsini denize attıklarını öğrendiğini söyler (s.23).

12 Mart gibi 12 Eylül sonrasında da kitap bir suç ögesi gibi silahla yan yana sunulur. Toplumla verilen ileti : “Kitap tehlikelidir!” O günler; bir ünlü tiyatro sa-

natçımız için, “O çocuk kitap bile okumaz!” biçiminde bir tümcenin övgü olarak kullanıldığı dönemdir. O günler; evinde kitap bulunan pek çok kişinin aranma olasılığı karşısında bilerek ya da bilmeden kitaplarını yaktığı, denize attığı, toprağa gömdüğü, kütüphanelere taşıdığı dönemdir.

Aydınlanmasını tamamlayamamış, yazılı kültürü sindirememiş toplum, bu dönemin ardından görsel kültüre balıklama dalacaktır. Oysa Türkiye Cumhuriyeti'nin kültür tarihini liderleri (Osmanlı'daki tek kişiye bağlılık, kulluk döneminin etkisi gözönüne alınarak) ile irdelemeye kalktığımızda Atatürk, İsmet İnönü, Celal Bayar gibi gerçekten okuyan, okuduklarını da bir biçimde topluma yansıtan liderler görürüz. 1980 sonrası dönemin (çizgisel kültürlü dönemin!) simgesi de Red Kid okuyan Başbakan/Cumhurbaşkanı olacaktır.

Özellikle de kütüphanecilerin hangi ideolojiden gelirse gelsin kitapların yasaklanmadığı, her görüşün karşıtıyla kullanıcıya sunulduğu ortamlarda yaşaması, düşünsel ivmeye ket vurulmaması adına ve unutmaya sayrısı toplumumuzun sağaltımı için okumayanların okumasını önereceğim, bir kitap “Anne Kafamda Bit Var”.

Doç. Dr. Hasan Keseroğlu
İstanbul Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi
Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
hskesero@istanbul.edu.tr

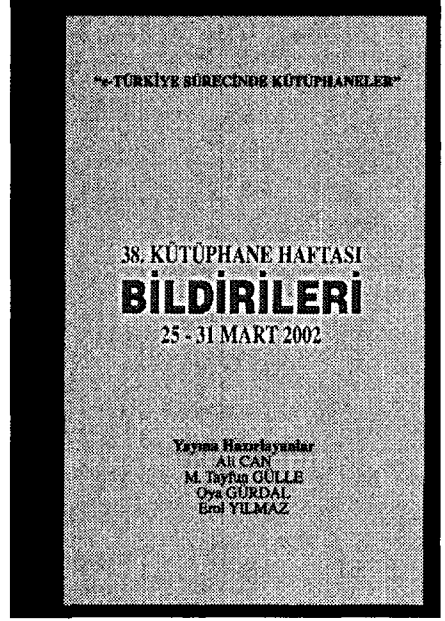
“e-Türkiye Sürecinde Kütüphaneler”; 38. Kütüphane Haftası Bildirileri (25-31 Mart 2002). Yay. Haz. Ali Can...[ve başkl.]. Ankara : Türk Kütüphaneciler Derneği, 2002.

ISBN 975-7653-95-0

25-31 Mart 2002 tarihleri arasında, Ankara’da düzenlenen 38. Kütüphane Haftası’nın teması, “e-Türkiye Sürecinde Kütüphaneler” idi. Bu tema çerçevesinde gerçekleştirilen toplantılarda sunulan bildiriler, yapılan konuşmalar kitaplaştırılarak kalıcılığı sağlanmış ve meslektaşlarımızın ilgisine sunulmuştur. Çeşitli kurumlardan ve kesimlerden katılımcıların yapmış oldukları sunumlar, e-Türkiye sürecinin ve bilgi merkezleri ile bilgi uzmanlarının bu süreçteki rollerinin anlaşılmasını kolaylaştıracaktır kuşkusuz.

Kitap altı açılış konuşması, Prof. Dr. Mehmet Altan’ın açılış konferansı ve “e-Türkiye Sürecinde Kütüphaneler” “Bilgilenme Hakkı”, “Telif Hakları ve Kütüphaneler”, “e-Arşivler” “Bilgi Uçurumu (Digital Divide) ve e-Kütüphaneler”, “e-Avrupa Sürecinde e-Türkiye” konularında on sekiz adet bildiriye içermektedir. Konferansın açılış konuşmasını yapan Ahmet Altan’dan bir alıntıyı sizlerle paylaşmak istiyorum: “Ankara’daki konuşmaları dinlerken iki farklı odaktan, Türkiye’deki olup biteni inceleme imkanına da kavuşuyoruz; bunun bir bacağı devlet, diğer bacağı toplum. Hepimiz yakınıyoruz, burada, TKD’nin basın bildirisindeki bir satır, mevcut durumu çok iyi anlatıyor. Diyor ki: Bu durum, 50 bin kişiye bir halk kütüphanesinin düştüğü, nüfusunun binde birinin kütüphanelere üye olduğu, 65 milyon nüfusa sadece 263 Kütüphanecilik Bölümü mezununun, açlık sınırının altında bir ücretle hizmet verdiği bir ülkenin bilime ve kültüre bakış açısının bir yansımasıdır... Sayın Bakan burada. Bu, bir toplumsal irade meselesidir; bunun bir boyutu siyasi iradedir, diğeri toplumsal iradedir...”

Tüm katılımcıların sunumlarının kitapta yer almamasının önemli bir eksiklik olduğunu düşünüyorum.

Serhat BAYTUR
Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi
baytur@bilkent.edu.tr

Yeni Süreli Yayınlar:

***Atlas Mobidik. Sayı 1 (Ocak 2003) – .a. İstanbul : Doğan Burda Rizzoli, 2003-**

Yıllık abonelik : 36.000.000 TL.

ISSN: 1303-8192

Adres: Doğan Burda Rizzoli Dergi
Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.
34850 Esenyurt- İstanbul
Tel.: 0 212 478 03 00
Faks: 0 212 622 15 12
0 212 622 15 13
E-posta: abone@dbr.com.tr
Internet: www.dbr.com.tr

***ArkeoAtlas Sayı 1 (Haziran 2002)- .y.İstanbul : Doğan Burda Rizzoli, 2002-**

Fiyatı : 5.000.000 TL.

ISSN : 1303-5223

Adres: Doğan Burda Rizzoli Dergi
Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.
34850 Esenyurt- İstanbul
Tel.: 0 212 478 03 00
Faks: 0 212 622 15 12
0 212 622 15 13
E-posta: abone@dbr.com.tr
Internet: www.dbr.com.tr

***Adli bilimler dergisi = Turkish journal of forensic sciences. Cilt 1, sayı 1 (Eylül 2002)- .Ankara : Seçkin Yayıncılık, 2002-**

ISSN: 1309-6793

Adres: Sağlık Sokak, No:19/B 06410 Sıhhiye- ANKARA

Tel: 0 312 435 30 30

Faks: 0 312 435 24 72
E-posta: seckin@seckin.com.tr
Internet: www.seckin.com.tr

***The New Europe.Vol 1, issue 1 (November 2002)- .Qr. İstanbul : Cerati-
 ve Yayıncılık, 2002-**

Adres: Teşvikiye Cad. No:105/6
 80200 Teşvikiye - İSTANBUL
Tel.: 0 212 227 61 52
 0 212 260 60 32
Faks: 0 212 227 61 44
E-posta: info@theneweurope.com

***Andante.- Yıl 1, sayı 1 (Ekim-Kasım 2002)- .2 a.
 İstanbul : Bali Müşavirlik, 2002-**

Yıllık abonelik : 24.000.000 TL.

Adres: Bali Müşavirlik Tic. Ltd. Şti.
 Akçağaç Sok. No:1/1, Acıbadem,
 80020 Üsküdar-İSTANBUL
Tel.: 0 216 25 27 13
Faks: 0 216 326 39 20
E-posta: andante@muzikmagazin.net
Internet: www.muzikmagazin.net/andante.htm

***Near East review: a journal of international poetry & literature—Vol. 1, no.
 1/2 (2002)- .Ankara : Near East Review, 2002-**

ISSN: 1303-3174

Adres (Editörlük):

Bilkent Üniversitesi İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi
 06800 Bilkent- ANKARA

E-posta : near_east_review@yahoo.com

Internet: www.bilkent.edu.tr/leech/nerjournal

***Belgesel sinema. Sayı 1 (Güz 2002)- .3 a. İstanbul: Belgesel Sinemacılar Birlięi, 2002 -**

Yıllık abonelik : 12.000.000 TL.

Adres: BSB Sinema Eseri Sahipleri Meslek Birlięi
Yıldız Mah., Şahnişin Sokak No:2
80690 Beşiktaş - İSTANBUL

Tel.: 0 212 327 41 45-46

Faks: 0 212 232 61 47

E-posta: info@bsb-adf.org

Internet: www.bsb-adf.org